

**MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U MOLITVENOJ
OSMINI I TIJEKOM CIJELE 2020. GODINE**

EKUMENA
Svezak 46

ISBN 978-953-11-1292-5

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001050059

PAPINSKO VIJEĆE
ZA PROMICANJE JEDINSTVA KRŠĆANA
POVJERENSTVO »VJERA I USTROJSTVO«
EKUMENSKOG VIJEĆA CRKAVA

ISKAZIVAHU NAM NESVAKIDAŠNJE ČOVJEKOLJUBLJE

(Dj 28, 2)

Uredio:
JURE ZEČEVIĆ, OCD

KRŠĆANSKA SADAŠNJOST
VIJEĆE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE
ZA EKUMENIZAM I DIJALOG

ZAGREB, 2019.

Prijevod: Jure Zečević i Ivan Pleše

Prijelom i design naslovnice i teksta: Jure Zečević

Izdaju: Kršćanska sadašnjost d.o.o, Zagreb, Marulićev trg 14
i
Vijeće Hrvatske biskupske konferencije za
ekumenizam i dijalog, Zagreb, Ksaverska cesta 12a

Tisak: Grafocentar, d.o.o., Sesvete, Sopnička 58

Naklada: 1.800

Tiskano u prosincu 2019.

TEMELJNI BIBLIJSKI TEKST OSMINE 2020.

Iskazivahu nam nesvakidašnje čovjekoljublje

Dj 27, 18 – 28, 10

Čitač: Čitanje Djela apostolskih!

„Budući da nas je oluja silovito udarala, sutradan se riješiše tovara, a treći dan svojim rukama izbaciše brodsku opremu. Kako se pak više dana nije pomaljalo ni sunce ni zvijezde, a oluja bjesnjela nemalena, bila je već propala svaka nada da ćemo se spasiti.

Ni jelo se već dugo nije. Onda usta Pavao posred njih i reče: »Trebalo je, ljudi, poslušati me, ne se otiskivati od Krete, i izbjeći ovu nepogodu i štetu. Sada vas pak opominjem: razvedrite se jer ni živa duša između vas neće stradati, nego samo lađa. Noćas mi se ukaza anđeo Boga čiji sam i komu služim te reče: 'Ne boj se, Pavle! Pred cara ti je stati i evo Bog ti daruje sve koji plove s tobom.' Zato razvedrite se, ljudi! Vjerujem Bogu: bit će kako mi je rečeno. Ali treba da se nasučemo na neki otok.«

Bijaše već četrnaesta noć što smo bili tamo-amo gonjani po Jadranu kad oko ponoći naslutiše mornari da im se primiče neka zemlja. Bacivši

olovnicu, nađoše dvadeset hvati dubine; malo poslije baciše je opet i nađoše ih petnaest.

Kako se bojahu da ne naletimo na grebene, baciše s krme četiri sidra iščekujući da se razdani. Kad su mornari bili naumili uteći iz lađe i počeli spuštati čamac u more pod izlikom da s pramca kane spustiti sidra, reče Pavao satniku i vojnicima: »Ako ovi ne ostanu na lađi, vi se spasiti ne možete!« Nato vojnici presjekoše užad čamca i pustiše da padne.

Do pred svanuće nutkao je Pavao sve da uzmu hrane: »Četrnaesti je danas dan«, reče, »što bez jela čekate, ništa ne okusivši. Stoga vas molim: založite nešto jer to je za vaš spas. Ta nikome od vas ni vlas s glave neće propasti.« Rekavši to, uze kruh, pred svima zahvali Bogu, razlomi i stade jesti. Svi se razvedre te i oni uzmu hrane. A svih nas je u lađi bilo dvjesta sedamdeset i šest duša. Jednom nasićeni, stanu rasterećivati lađu bacajući žito u more. Kad osvanu, mornari ne prepoznaše zemlje; razabraše neki zaljev ravne obale pa odluče, bude li moguće, u nj zavesti lađu. Odriješe sidra i ostave ih u moru. Istodobno popuste i spone kormila, razapnu prvenjaču prema vjetru pa udare k obali. Ali naletješe na plicak i nasukaše

brod: pramac, nasaden, osta nepomičan, a krmu razdiraše žestina valova.

Tada vojnici naumiše poubijati sužnje da ne bi koji isplivao i pobjegao, ali im satnik, hoteći spasiti Pavla, omete naum: zapovjedi da oni koji znaju plivati prvi poskaču i izađu na kraj, a ostali će, tko na daskama, tko na olupinama lađe. Tako svi živi i zdravi prispješe na kopno. Jednom spašeni, doznasmo da se otok zove Malta. Urođenici nam iskazivahu nesvakidašnje čovjekoljublje. Zapališe krijes i okupiše nas oko njega jer je počela kiša i bilo zima. Pavao nakupi naramak granja i baci na krijes kadli zbog vrućine izađe zmija i pripije mu se za ruku. Kad su urođenici vidjeli gdje mu životinja visi o ruci, govorili su među sobom: »Ovaj je čovjek zacijelo ubojica: umakao je moru i Pravda mu ne da živjeti.« Ali on otrese životinju u vatru i ne bî mu ništa; a oni očekivahu da će oteći i umah se srušiti mrtav. Pošto su dugo čekali i vidjeli da mu se ništa neobično nije dogodilo, promijeniše mišljenje te stadoše govoriti da je bog.

U okolici onoga mjesta bilo je imanje prvaka otoka, imenom Publija. On nas je primio i tri dana uljudno gostio. A Publijeva je oca uhvatila

ognjica i srdobolja pa je ležao. Pavao uđe k njemu, pomoli se, stavi na nj ruke i izliječi ga. Nakon toga su dolazili i drugi koji na otoku bijahu bolesni te ozdravljali. Oni nas mnogim počastima počastiše i na odlasku nam priskrbiše što je potrebno.”

Čitač: Riječ Gospodnja!

Zajednica: Bogu hvala!

ORGANIZATORIMA MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

Nastojanje oko jedinstva: tijekom cijele godine

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana, u sjevernoj se Zemljinoj hemisferi tradicionalno slavi od 18. do 25. siječnja.

Te je datume još 1908. predložio o. Paul F. Wattson¹ kako bi obuhvatio razdoblje između blagdana *Katedre svetoga Petra* (nakon liturgijske reforme u katoličkoj crkvi slavi se 22. veljače) i blagdana *Obraćanja svetoga Pavla*. Ta dva datuma stoga imaju i svoja simbolična značenja. Prvi datum naznačuje *cilj* molitve: svo kršćanstvo u zajedništvu s apostolskim prvakom sv. Petrom, a drugi datum ukazuje na način ili *metodu* kojom je jedino moguće postići taj cilj: temeljito obraćenje

---

¹ Sluga Božji o. Paul Wattson (SA) rođen je 16. siječnja 1863. u Millingtonu (Maryland u Americi). Za svećenika episkopalne crkve zaređen je 1886. Potaknut franjevačkim idealima, zajedno sa episkopalnom sestrom Luranom White, on 1898. u Graymooru kraj Newyorka utemeljuje Društvo pomirenja (SA - *Society of the Atonement*), zasnovano na redovničkim zavjetima siromaštva, poslušnosti i čistoće. Glavna svrha, karizma i poslanje Društva je promicanje kršćanskog jedinstva. U katoličkoj je crkvi 22. rujna 2015. pokrenut proces za njegovu beatifikaciju i kanonizaciju (*fusnota: Jure Zečević*).

Kristu, svakog kršćanina, u svim kršćanskim zajednicama, obraćenjem kakvo je npr. bilo ono sv. Pavla kod Damaska.

Na južnoj hemisferi, gdje je siječanj blagdan-sko vrijeme, crkve često Molitvenu osminu prakti-ciraju u koje drugo doba godine, najčešće oko blagdana *Duhova* (kako je to još 1926. preporučio pokret *Vjera i ustrojstvo*). I blagdan *Duhova* je ta-kođer znakovit i bogat simbolikom, budući da je Duh Sveti Onaj po kojem se ostvaruje i vrši svako istinsko i Bogu sukladno jedinstvo. Stoga je predduhovsko i poslijeduhovsko vrijeme također primjereno i za provođenje *Osmine*, ali i za ponovne molitve za jedinstvo onih koji su *Osminu* već slavili u siječanjskom terminu.

Materijali sadržani u ovim molitvenim priručni-cima, nisu dakle ograničeni samo na jedan tjedan u godini, bilo to u siječnju, bilo oko *Duhova*. Neka svaka sredina bude fleksibilna i prilagodljiva ne samo glede tih dvaju preporučenih termina *Osmine*, nego i glede uporabe ovih molitvenih materijala u bilo koje drugo doba godine. Ovdje ponuđeni mate-rijal neka bude shvaćen kao mogućnost da ga se koristi tijekom cijele godine, uvijek iznova pro-nalazeći prigode, da se zajednički moli za takvo i

toliko jedinstvo kršćana, kakvo je Krist htio i za koje je molio.

Prilagodba teksta

Materijal koji se može naći u ovoj knjižici ponuđen je uz očekivanje da će, gdje je god moguće, biti prilagođen za uporabu na mjesnoj razini. Pritom valja voditi računa o lokalnim i naslijeđenim liturgijskim praksama i o ukupnom društvenom i kulturnom kontekstu lokalne sredine. Takve adaptacije, po naravi stvari, trebaju biti rezultat ekumenske suradnje i usuglašavanja lokalnih kršćanskih zajednica koje su pozvane svjedočiti jedinstvo i zajedništvo na svojoj lokalnoj razini.

U nekim sredinama već postoje ekumenske strukture koje su u mogućnosti zajednički prilagoditi materijal, a ondje gdje još ne postoje, nadamo se da bi i ova potreba za prilagodbama mogla biti poticaj za stvaranje takvih struktura.

Kako koristiti materijale za molitvenu osminu?

- Za crkve i kršćanske zajednice koje Molitvenu osminu slave i jednim zajedničkim molitvenim slavljem među materijalima je na raspolaganju i model *zajedničkog ekumenskog molitvenog slavlja* Riječi Božje.

- Crkve i kršćanske zajednice, nadalje, mogu dijelove materijala, primjerice molitvene tekstove koji se nalaze u *zajedničkom molitvenom ekumenskom molitvenom slavlju*, u *Osam dana* ili pak među *dopunskim molitvama* i *pjesmama*, uvrstiti, na prikladnim mjestima, i u vlastita liturgijska slavlja, poštujući pritom liturgijsku disciplinu i propise svoje crkve.
- Zajednice koje Molitvenu osminu obilježavaju bogoslužjima tijekom svih dana Osmine, da bi se izbjeglo ponavljanje istih tekstova, mogu se poslužiti materijalima priređenim za svaki pojedini dan, u dijelu pod naslovom *Osam dana*.
- Oni koji žele organizirati *biblijska proučavanja* na teme Molitvene osmine, mogu kao polazište uzeti biblijske tekstove i razmatranja uz *Osam dana*. Komentar uz svaki dan može dovesti do oblikovanja završne molitve vjernika.
- Za one pak koji žele moliti samostalno i privatno, materijal može poslužiti usmjeravanju njihovih molitvenih nakana. Premda mole samostalno, bit će svjesni da su povezani u zajedništvo sa svima koji diljem svijeta mole za veće vidljivo jedinstvo Crkve Kristove.

UVOD U TEMU ZA 2020. GODINU

Iskazivahu nam nesvakidašnje čovjekoljublje

(Dj 28, 2)

Materijale za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2020. godine pripremile su kršćanske crkve na Malti i Gozu („*Kršćani na Malti zajedno*“). Dana 10. veljače mnogi kršćani na Malti slave blagdan brodoloma svetog Pavla, obilježavajući i zahvaljujući za dolazak kršćanske vjere na ove otoke. Čitanje iz Djela apostolskih korišteno za ovaj blagdan odabrani je tekst za ovogodišnju molitvenu osminu.

Pripovijest počinje s Pavlom kao zarobljenikom odvedenim u Rim (*Dj 27, 1 i dalje*). Pavao je u okovima, ali i na tom pogibeljnom putovanju, Božja misija se nastavlja po njemu.

Ova pripovijest predstavlja istovremeno i klasičnu dramu čovječanstva suočena sa zastrašujućom snagom prirode. Putnici na brodu u milosti su i nemilosti sila mora i snažne oluje koja bjesni.

Te snažne sile odnose ih na nepoznato područje, gdje su izgubljeni i bez nade.

Ljudi, njih 276 koji se nalaze na brodu, podijeljeni su u različite skupine. Centurion i njegovi vojnici imaju moć i autoritet, ali ipak ovise o vještini i iskustvu mornara. Iako su svi uplašeni i ranjivi, zatvorenici u lancima su najranjiviji od svih. Njihovi životi vrijede vrlo malo; u opasnosti su da zbog situacije budu pogubljeni (*Dj 27, 42*). Dok se priča odvija, pod pritiskom straha za vlastite živote, nepovjerenje i sumnje šire podjele između tih različitih skupina.

No, vrijedno je pažnje da se Pavao ističe kao središte mira u nemiru. Zna da njegovim životom ne upravljaju sile koje su ravnodušne prema njegovoj sudbini, nego da je u rukama Boga kojem pripada i kojemu se klanja (*vidi Dj 27, 23*). Zbog te vjere, siguran je da će stati pred cara u Rim. U snazi te vjere može odvažno stajati pred svojim bližnjima i zahvaljivati Bogu. Svi su zato ohrabreni. Slijedeći Pavlov primjer, oni zajednički dijele kruh, ujedinjeni u novoj nadi i vjerujući u njegove riječi.

To nam ilustrira glavnu temu u odlomku: božansku providnost. Centurionova je odluka bila da započnu plovidbu po lošem vremenu, a

tijekom oluje mornari su donosili odluke kako upravljati brodom. Na kraju planovi su im osujećeni, i jedino ako ostanu zajedno i uvide mogućnost da će brod potonuti, biti će spašeni božanskom providnošću i pomoću. Brod i dragocjeni teret biti će izgubljeni, ali svi životi će biti spašeni: „Ta nikome od vas ni vlas s glave neće propasti“ (*Dj 27, 34; usp. Lk 21, 18*). U našoj kršćanskoj potrazi za jedinstvom Crkve Kristove predanje božanskoj providnosti traži od nas puštanje svega onoga „nebožjega“ na što smo katkada čvrsto navezani. Ono što je Bogu važno jest spasenje svih ljudi koje je stvorio.

Raznolika i sukobljena skupina ljudi nasukala se dakle „na neki otok“ (*Dj 27, 26*). Nakon što su zajedno stavljeni u isti brod, stižu na isto odredište, i tu se pokazuje njihovo jedinstvo i zajedništvo zahvaljujući i gostoprimstvu koje im iskazuju otočani. Okupljeni oko vatre, okruženi ljudima koji ih niti poznaju niti razumiju, blijede razlike u njihovoj moći i društvenom statusu. Njih 276 brodolomaca više ne ovisi o „volji“ ravnodušnih ili čak neprijateljskih prirodnih sila, nego se svi osjećaju obuhvaćeni ljubavlju i zaštitom Božje providnosti koju u tom njihovom slučaju utjelovljuju

domorodci iskazujući im neočekivano i „nesvakidašnje čovjekoljublje“ (*Dj 28, 2*). Hladni i mokri sada se mogu ugrijati i osušiti uz vatru. Gladni su, i daju im hranu. Zaštićeni su dok ne bude sigurno nastaviti put.

Danas se mnogi ljudi suočavaju s istim strahovima na istim ili sličnim morima. Ista mjesta navedena u čitanju (*Dj 27, 1; 28, 1*) nalaze se i u izvještajima o nama suvremenim migrantima. U nemirnim i na mnoge načine ugroženim dijelovima svijeta, mnogi poduzimaju jednako opasna putovanja, kopnom i morem, kako bi izbjegli prirodne katastrofe, rat i siromaštvo. I njihovi su životi u milosti i nemilosti neukroćenih i prema njihovoj sudbini ravnodušnih, danas više ne samo prirodnih, već i političkih, ekonomskih i ljudskih sila. Ta ljudska ravnodušnost i danas poprima različite oblike: ravnodušnost onih koji očajnim ljudima prodaju mjesta na nepouzdanim plovilima; ravnodušnost u odlukama da se ne šalju plovila za njihovo spašavanje; ravnodušnost pri prisiljavanju brodova s migrantima na povratak. To su samo neki slučajevi. Ovaj nas izvještaj propitkuje kako se mi kršćani svi zajedno suočavamo sa izazovima migracije: surađujemo

li sa hladnim silama ravnodušnosti ili pak i mi pokazujemo *neuobičajenu ljubaznost* te tako postajemo svjedoci i oruđa Božje providnosti prema svim ljudima? Gostoljubivost je prijeko potrebna vrлина i u našem stalnom traženju što većeg stupnja kršćanskog jedinstva. Takva praksa nas poziva na što veću velikodušnost prema svima onima kojima je potrebna. Ljudi domoroci koji su pokazali *neuobičajenu ljubaznost* prema Pavlu i njegovim drugovima još nisu poznavali Krista, a ipak, zahvaljujući svojoj iznimno velikoj dobroti, ti razdijeljeni ljudi su se zbližili. Naše kršćansko jedinstvo pokazati će se ne samo u iskazivanju gostoprимstva jednih prema drugima, iako je to važno, nego i u poštovanjem i ljubavlju ispunjenim susretima s onima koji ne dijele naš jezik, kulturu ili vjeru.

U takvim burnim putovanjima i slučajnim susretima, ispunja se Božja volja za njegovu Crkvu i za sve ljude. Stoga će Pavao naviještati i u Rimu, da je spasenje Božje poslano svim narodima (*Dj 28, 28*).

Razmišljanja za *Osam dana* i bogoslužja usredotočena su na tekst iz Djela apostolskih.

Teme za *Osam dana* su:

1. dan - Pomirenje: odbaciti teret;
2. dan - Prosvjetljenje: tražiti i pokazivati svjetlo Kristovo;
3. dan - Nada: prihvatiti Pavlovu poruku;
4. dan - Povjerenje: ne bojati se, vjerovati;
5. dan - Snaga: lomiti kruh za put;
6. dan - Gostoljubivost: pokazivati nesvakidašnju ljubaznost;
7. dan - Obraćanje: mijenjati svoje srce i um;
8. dan - Velikodušnost: primati i davati.

PRIPREMA MATERIJALA ZA MOLITVENU OSMINU ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2020.

Za izradu materijala za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2020. godine izabrane su kršćanske crkve na Malti. U rujnu 2017. Rimokatolička biskupska konferencija zajedno s "Kršćanima na Malti zajedno" (*Malteško ekumensko vijeće*) povjerila je mons. Hectoru Scerriju da formira Ekumenski odbor za pripremu materijala za 2020. godinu.

Zahvalnost pripada Rimokatoličkoj biskupskoj konferenciji, članovima vijeća "Kršćani na Malti zajedno" te svima koji su na različite načine pridonijeli izradi materijala:

Mons. prof. Hector Scerri - sazivaatelj i koordinator Ekumenskog odbora za izradu materijala u ime Malteške biskupske konferencije, predsjedatelj vijeća "Kršćani na Malti zajedno", predsjednik malteškog Nadbiskupijskog ekumenskog povjerenstva, zamjenik dekana Teološkog fakulteta Sveučilišta na Malti (Rimokatolička crkva);

Gđa. Dorianne Buttigieg - tajnica Ekumenskog odbora za izradu materijala, članica malteškog Nadbiskupijskog ekumenskog povjerenstva;

Vlč. Kim Hurst - službenica u škotskoj crkvi sv. Andrije, Valletta, Malta (Metodistička crkva);

Gđa. Elizabeth Lochhead - članica Prokatedrale svetog Pavla, Valletta, Malta (Anglikanska crkva);

Mons. Joseph Attard - biskupijski vikar za laike i ekumenizam, biskupija Gozo, Malta (Rimokatolička crkva);

Gosp. Norman Alexander - član škotske crkve Sv. Andrije, Valletta, Malta (Škotska crkva);

Kan. Simon Godfrey - kancelar prokatedrale svetog Pavla, Valletta, Malta (Anglikanska crkva);

Dr. Patricia Micallef – koordinatorica grupe Taizè, Malta (Rimokatolička crkva);

Gđa. Judith Pugh - članica anglikanske zajednice u Gozu, Malta (Anglikanska crkva);

Podđakon Alexander Kuryshev - član ruske pravoslavne župe sv. Pavla, Malta (Ruska pravoslavna crkva);

Velečasni arhimandrit Nathanael Felesakis - župnik grčke pravoslavne župe sv. Jurja, Malta (Grčka pravoslavna crkva);

Preč. otac Ionut Iftimia - župnik rumunjske pravoslavne župe sv. Ivana Krstitelja, Malta (Rumunjska pravoslavna crkva);

Gosp. Noel Cauchi - predstavnik evangeličke luteranske zajednice (Andreasmgemeinde), Valletta, Malta, (Evangeličko-luteranska crkva);

Vlč. dr. Aurelio Mulè Stagno, SDB - član Biskupijskog ekumenskog povjerenstva, Malta (Rimokatolička crkva).

Mjesno vijeće za izradu materijala sastajalo se u prostorijama Nadbiskupijskog glavnog sjemeništa u Tal-Virtu, Rabat, Malta, 12. veljače, 15. ožujka, 20. travnja i 11. svibnja 2018. godine.

Rezultati rada mjesnog Ekumenskog vijeća za izradu materijala predstavljeni su međunarodnoj skupini koju čine predstavnici Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana i Svjetskog vijeća crkava. Sastanak je održan u Nadbiskupijskom glavnom sjemeništu u Rabatu, Malta, od 13. do 18. rujna 2018. Susreti su održani s lokalnim Ekumenskim vijećem za izradu materijala, vijećem "Kršćani na Malti zajedno", nadbiskupom Sciclunom i apostolskim nuncijem na Malti, nadbiskupom Alessandrom D'Erricom.

SLAVLJE BOŽJE RIJEČI

Uvod

Malta je otok i zbog toga brodovi imaju značajnu ulogu u životu Maltežana. Biblijski tekst u ovom bogoslužju opisuje opasnu morsku plovidbu apostola Pavla. Brod i simbol olujnog putovanja na koje su se dali kršćani u svome nastojanju oko jedinstva. Pripremna skupina molitvenih materijala sa Malte predlaže stoga da se ove godine u molitvenom prostoru na prikladno mjesto postavi i model broda.

Čitanje iz Djela apostolskih je prilično dugo i sadrži pojmove iz svijeta plovidbe. Stoga je potrebno čitati ga osobito brižno. Možda ga se može čitati dinamično, tako da se izmjenjuju dva ili više čitača, koji se nalaze u blizini postavljenog modela broda.

Kod *molitve vjernika* može se uključiti i znakovitost osam vesala. Na svakom veslu neka bude napisana po jedna od slijedećih riječi: ***pomirenje, prosvjetljenje, nada, povjerenje, snaga, gostoljubivost, obraćenje i velikodušnost.*** Ta vesla se mogu nositi već prilikom ulazne procesije, a mogu i prethodno biti stavljena u blizini mjesta s kojega će se izgovarati molitve vjernika. Kod molitve se svako veslo uzdigne tako da svi okupljeni mogu pročitati riječ koja je napisana na veslu.

RED SLAVLJA BOŽJE RIJEČI

Iskazivahu nam nesvakidašnje čovjekoljublje

(Dj 28, 2)

Č: Čitač(i)*

P: Predslavitelj(i)*

Z: Zajednica

* Umjesto jednog predslavitelja i čitača, može ih biti i više vodeći računa o što ravnomjernijoj zastupljenosti pripadnika kršćanskih zajednica.

I. ULAZNA PROCESIJA I UVODNI POZDRAV

Ulazna pjesma

Zajednica pjeva ovdje predloženu ili neku drugu ulaznu pjesmu dok procesija predslavitelja, čitača i predstavnika kršćanskih zajednica ulazi u bogoslužni prostor. U procesiji mogu biti nošeni križ, evanđelje ili biblija i eventualno, ove godine, osam vesala na kojima je napisano osam gore navedenih riječi.

Ti, Kriste, Kralj si vjekova,
Ti vladar sviju naroda,
Ti sudac si jedincati
Svih umova i srdaca.

Kriste, Kralju, mir i jedinstvo,
podaj Crkvi svojoj kršćanskoj.

Glavari svih te naroda
Pred svijetom javno častili,
A mi Ti evo kličemo:
Ti višnji kralj si sviju nas!

Kriste, Kralju...

O Kriste, mira vladaru,
Pokori srca buntovna,
U jedno stado skupi sve
Od tebe što odlutaše.

Kriste, Kralju...

Sva slava tebi, Isuse,
Što vlašću svijetom upravljaš,
I ocu s duhom preblagim
U vječne vijeke vjekova.

Kriste, kralju...

Uvodni pozdrav

P U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Z Amen.

P Milost Gospodina našega Isusa Krista,
ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga
sa svima vama.

Z I s duhom tvojim.

P Drage sestre i braćo u Gospodinu našem Isusu Kristu, okupili smo se na ovo slavlje Božje riječi da bismo zajedno molili za jedinstvo kršćana. I povijest naših osobnih života i povijest jedinstva Crkve nalikuju plovidbi po nemirnom i olujnom moru, iz kojega nas spašava Božja providnost i snaga. Zato večeras zajednički molimo Nebeskoga Oca da nam pomogne u nastojanju da postanemo kristoliki, da poput Njega prolazimo zemljom čineći dobro i da čuvamo postojeće jedinstvo među kršćanima, da ga uvećavamo i usavršujemo. Ovogodišnje molitvene tekstove pripravili su kršćani s Malte. Povijest kršćanstva na tom otoku seže u apostolsko vrijeme. Prema predaji, sveti Pavao, apostol pogana, dosegnuo je obale Malte 60. godine nakon Krista. O tom opasnom ali u konačnici ipak sretnom Pavlovom putu govore dva zadnja poglavlja Djela Apostolskih. Malta je mala zemlja. Sastoji se od dva veća otoka koji se nazivaju Malta i Gozo i nekoliko malih

otoka. Smještena je u srcu Sredozemnog mora, na pola puta između najjužnijeg vrha Sicilije i Sjeverne Afrike. Ta biblijska zemlja nalazi se na razmeđu i susretištu civilizacija, kultura i religija. Naše molitve i misli tijekom ovogodišnje osmine imaju pred očima prvenstveno gostoljubivost koju su žitelji otoka iskazali sv. Pavlu i brodolomcima: „Iskazivahu nam nesvakidašnje čovjekoljublje (*Dj 28, 2*)“. Želimo i molimo da njihov primjer uvijek nadahnjuje i sve nas, da jednaku gostoljubivost, susretljivost i prijaznost jedni prema drugima iskazujemo i mi kršćani iz svih kršćanskih zajednica.

P Bože ljubavi i dobrote, pošalji svoga Svetoga Duha na ovdje okupljenu zajednicu i nastani se među nama.

Z Dođi Duše Sveti!

P Duše Sveti, nadahnitelju jedinstva, pokaži nam put k jedinstvu kršćana.

Z Dođi Duše Sveti!

- P** Duše Sveti, nadahnitelju gostoprimstva i gostoljubivosti, daj da nam druga ljudska braća u potrebi budu dobrodošla!
- Z** Dođi Duše Sveti!
- P** Duše Sveti, nadahnitelju milosrđa, potakni nas da svoje bližnje susrećemo blaga i ponizna srca, dobrohotno i suosjećajno.
- Z** Dođi Duše Sveti!
- P** Duše Sveti, izvore nade, oslobodi nas od svega što nas priječi na našem ekumen-skom putu do onog jedinstva za koje je molio Gospodin naš Isus Krist!
- Z** Dođi Duše Sveti!
- Z** *Zajednica pjeva prikladnu pjesmu Duhu Svetome.*

II. MOLITVA KAJANJA

- P** Oprosti nam, Gospodine, kada smo mi, kršćani iz različitih crkava i tradicija, jedni druge susretali s nepovjerenjem. Gospodine, smiluj se!
- Z** Gospodine smiluj nam se!
- P** Oprosti nam, Gospodine, kada izabiremo ostati u tami, umjesto da boravimo u Tvome svjetlu. Gospodine, smiluj se!
- Z** Gospodine smiluj nam se!
- P** Oprosti nam, Gospodine, naš manjak vjere i našu nesposobnost da dajemo nadu i iskazujemo ljubav. Gospodine, smiluj se!
- Z** Gospodine smiluj nam se!
- P** Oprosti nam, Gospodine, kada smo jedni drugima prouzročili bol, nevolje i strah. Gospodine, smiluj se!
- Z** Gospodine smiluj nam se!
- P** Oprosti nam, Gospodine, kada smo ostali zatvoreni i ravnodušni zbog svojih sebičnosti, umjesto da svima, osobito

strancima i izbjeglicama, budemo gostoljubivi. Gospodine, smiluj se!

Z Gospodine smiluj nam se!

P Gospodin je milosrdan i milostiv, spor na srdžbu i vrlo dobrostiv. Ne postupa s nama po grijesima našim niti nam plaća po našim krivnjama. Jer kako je nebo visoko nad zemljom, dobrota je njegova s onima koji ga se boje. Kako je istok daleko od zapada, tako udaljuje od nas bezakonja naša. Kako se otac smiluje dječici, tako se Gospodin smiluje onima koji ga se boje i koji ga ljube, po Kristu Gospodinu našem.

Z Amen.

Z *Svi pjevaju prikladnu pjesmu ili psalam u kojima se zaziva oprost i milosrđe Božje.*

III. NAVJEŠTAJ RIJEČI BOŽJE

P Nebeski Oče, otvori nam srce i čula da se priklonimo Tvojim riječima!

Z Tvoja riječ duh je i život!

P Saberi nas u jedinstvu ljubavi svoje!

Z Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka!

Prvo čitanje: Dj 27, 18 – 28, 10

Č Čitanje Djela apostolskih!

„Budući da nas je oluja silovito udarala, sutradan se riješiše tovara, a treći dan svojim rukama izbacije brodsku opremu. Kako se pak više dana nije pomaljalo ni sunce ni zvijezde, a oluja bjesnjela nemalena, bila je već propala svaka nada da ćemo se spasiti.

Ni jelo se već dugo nije. Onda usta Pavao posred njih i reče: »Trebalo je, ljudi, poslušati me, ne se otiskivati od Krete, i izbjeći ovu nepogodu i štetu. Sada vas pak opominjem: razvedrite se jer ni živa duša između vas neće stradati, nego samo lađa. Noćas mi se ukaza anđeo Boga čiji sam i komu služim te reče: 'Ne

boj se, Pavle! Pred cara ti je stati i evo Bog ti daruje sve koji plove s tobom.' Zato razvedrite se, ljudi! Vjerujem Bogu: bit će kako mi je rečeno. Ali treba da se nasučemo na neki otok.«

Bijaše već četrnaesta noć što smo bili tamo-amo gonjani po Jadranu kad oko ponoći naslutiše mornari da im se primiče neka zemlja. Bacivši olovnicu, nađoše dvadeset hvati dubine; malo poslije baciše je opet i nađoše ih petnaest.

Kako se bojahu da ne naletimo na grebene, baciše s krme četiri sidra iščekujući da se razdani. Kad su mornari bili naumili uteći iz lađe i počeli spuštati čamac u more pod izlikom da s pramca kane spustiti sidra, reče Pavao satniku i vojnicima: »Ako ovi ne ostanu na lađi, vi se spasiti ne možete!« Nato vojnici presjekoše užad čamca i pustiše da padne.

Do pred svanuće nutkao je Pavao sve da uzmu hrane: »Četrnaesti je danas dan«, reče, »što bez jela čekate, ništa ne okusivši. Stoga vas molim: založite nešto jer to je za vaš spas. Ta nikome od vas ni vlas s glave neće propasti.« Rekavši to, uze kruh, pred svima zahvali Bogu, razlomi i stade jesti. Svi se razvedre te i oni uzmu hrane. A svih nas je u lađi bilo dvjesto sedamdeset i šest duša. Jednom nasićeni, stanu

rasterećivati lađu bacajući žito u more. Kad osvanu, mornari ne prepoznaše zemlje; razabraše neki zaljev ravne obale pa odluče, bude li moguće, u nj zavesti lađu. Odriješe sidra i ostave ih u moru. Istodobno popuste i spone kormila, razapnu prvenjaču prema vjetru pa udare k obali. Ali naletješe na plićak i nasukaše brod: pramac, nasaden, osta nepomičan, a krmu razdiraše žestina valova.

Tada vojnici naumiše poubijati sužnje da ne bi koji isplivao i pobjegao, ali im satnik, hoteći spasiti Pavla, omete naum: zapovjedi da oni koji znaju plivati prvi poskaču i izađu na kraj, a ostali će, tko na daskama, tko na olupinama lađe. Tako svi živi i zdravi prispješe na kopno. Jednom spašeni, doznasmo da se otok zove Malta. Urođenici nam iskazivahu nesvakidašnje čovjekoljublje. Zapališe krijes i okupiše nas oko njega jer je počela kiša i bilo zima. Pavao nakupi naramak granja i baci na krijes kadli zbog vrućine izađe zmija i pripije mu se za ruku. Kad su urođenici vidjeli gdje mu životinja visi o ruci, govorili su među sobom: »Ovaj je čovjek zacijelo ubojica: umakao je moru i Pravda mu ne da živjeti.« Ali on otrese životinju u vatru i ne bi mu ništa; a oni očekivahu da će

oteći i umah se srušiti mrtav. Pošto su dugo čekali i vidjeli da mu se ništa neobično nije dogodilo, promijeniše mišljenje te stadoše govoriti da je bog.

U okolici onoga mjesta bilo je imanje prvaka otoka, imenom Publija. On nas je primio i tri dana uljudno gostio. A Publijeva je oca uhvatila ognjica i srdobolja pa je ležao. Pavao uđe k njemu, pomoli se, stavi na nj ruke i izliječi ga. Nakon toga su dolazili i drugi koji na otoku bijahu bolesni te ozdravljali. Oni nas mnogim počastima počastiše i na odlasku nam priskrbiše što je potrebno.”

Č Riječ Gospodnja!

Z Bogu hvala!

Responzorijalni psalam 107, 8-9.19-22.28-32

(Može se pjevati u cjelini ili samo pripjev)

Č Gospodin nas spašava iz svake nevolje!

Z Gospodin nas spašava iz svake nevolje!

(Č1) Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu,

za čudesa njegova sinovima ljudskim!

Jer gladnu dušu on nasiti,

dušu izgladnjelu on napuni dobrima.

Z Gospodin nas spašava iz svake nevolje!

(Č2) Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi
i on ih istrže iz svih nevolja.
Riječ svoju posla da ih ozdravi
i život im spasi od jame grobne.

Z   Gospodin nas spašava iz svake nevolje!

(Č1) Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu,
za čudesa njegova sinovima ljudskim!
Nek' prinose žrtve zahvalnice
i kličući nek' djela njegova kazuju!

Z   Gospodin nas spašava iz svake nevolje!

(Č2) Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi
i on ih istrže iz svih nevolja.
Smiri oluju u tih povjetarac,
valovi morski umukoše.
Obradovaše se tišini,
u željenu luku on ih povede.

Z   Gospodin nas spašava iz svake nevolje!

(Č1) Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu,
za čudesa njegova sinovima ljudskim!
Neka ga uzvisuju u narodnom zboru,
neka ga hvale u vijeću staraca!

Z   Gospodin nas spašava iz svake nevolje!

Aleluja (*Usp. Ps 118, 14; ako je moguće pjevano*)

Č i Z Aleluja!

Č Gospodin je moja snaga i spasenje!

Č i Z Aleluja!

Evandjelje (*Mk 16, 14–20*)

Č Gospodin s vama.

Z I s duhom tvojim.

Č Navještaj svetog Evandjelja po Luki!

Z Slava Tebi Gospodine!

Č U ono vrijeme Isus se napokon „ukaza jedanaestorici dok bijahu za stolom. Prekori njihovu nevjeru i okorjelost srca što ne povjerovaše onima koji ga vidješe uskrsla od mrtvih. I reče im: »Pođite po svem svijetu, propovijedajte evandjelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zloduhe, novim će jezicima zboriti, zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će ruke polagati, i bit će

im dobro.« I Gospodin Isus, pošto im to reče, *bude uzet na nebo i sjede zdesna Bogu.* Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ popratnim znakovima.“ Riječ Gospodnja!

Z Slava tebi Kriste!

Propovijed

IV. ISPOVIJED VJERE

Nicejsko-carigradsko vjerovanje

(Umjesto Nicejsko-carigradskog može se koristiti i Apostolsko vjerovanje ili obrazac iz obreda krštenja)

P Drage sestre i braćo, jedno smo u Gospodinu Isusu Kristu. Ispovjedimo stoga zajedno vjeru u jednoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga.

Z Vjerujem u jednoga Boga,
Oca svemogućega,
stvoritelja neba i zemlje,
svega vidljivoga i nevidljivoga.
I u jednoga Gospodina Isusa Krista,
jedinorođenoga Sina Božjega.
Rođenog od Oca prije svih vjekova.
Boga od Boga, svjetlo od svjetla,
pravoga Boga od pravoga Boga.
Rođena, ne stvorena,
istobitna s Ocem,
po kome je sve stvoreno.
Koji je radi nas ljudi i radi našega
spasenja sišao s nebesa.
I utjelovio se po Duhu Svetom

od Marije Djevice:
i postao čovjekom.
Raspjet također za nas:
pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.
I uskrsnuo treći dan, po Svetom Pismu.
I uzašao na nebo:
sjedi s desne Ocu.
I opet će doći u slavi
suditi žive i mrtve,
i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.
I u Duha Svetoga,
Gospodina i životvorca;
koji izlazi od Oca /i Sina/.
Koji se s Ocem i Sinom skupa časti
i zajedno slavi;
koji je govorio po prorocima.
I u jednu svetu katoličku i
apostolsku Crkvu.
Ispovijedam jedno krštenje
za oproštenje grijeha.
I iščekujem uskrsnuće mrtvih.
I život budućega vijeka.
Amen.

V. MOLITVA VJERNIKA

Ako bi bilo prikladno, svih osam čitača molitve vjernika, dok izgovaraju riječi svoje molitve, mogu eventualno u rukama držati podignuto veslo s onom riječju na koju se odnosi njihova molitva (vidi Uvod u Slavlje Božje riječi).

P Ne možemo sami svladati životne oluje. Čamac plovi prema naprijed samo ako svi zajedno skladno veslaju. Upravo u nevoljama prepoznamo koliko je važno ujediniti se i povezati snage. Pomolimo se:

Č1 Milostivi Bože, iscijeli bolna sjećanja iz prošlosti, kojima su naše crkve ranjene i koja nas još uvijek dijele. Gospodine, daruj nam **pomirenje**, molimo Te.

Z Gospodine, daruj nam **pomirenje!**

Č2 Milostivi Bože, nauči nas slijediti Krista, svjetlo istinsko. Gospodine, podari nam **prosvjetljenje**, molimo Te.

Z Gospodine, podari nam **prosvjetljenje!**

Č3 Milostivi Bože, kada se nad lađama naših života nadviju oluje, osnaži naše pouzda-

nje u Tvoju skrb za nas. Gospodine, učvrsti **nadu** u nama, molimo Te.

Z Gospodine, učvrsti **nadu** u nama!

Č4 Milostivi Bože, sve naše međusobne zavađenosti preobrazi u slogu. Pomozi nam da nadiđemo nepovjerenje i prihvatimo jedni druge. Gospodine, osnaži naše **povjerenje**, molimo Te.

Z Gospodine, osnaži naše **povjerenje**!

Č5 Milostivi Bože, okrijepi nas da istinu promičemo u pravednosti i ljubavi. Gospodine, uvećaj našu **snagu**, molimo Te.

Z Gospodine, uvećaj našu **snagu**!

Č6 Milostivi Bože, razori vidljive i nevidljive barijere, koje priječe da nam naša ljudska braća i sestre u opasnosti i potrebi budu dobrodošli. Gospodine, oplemeni nas **gostoljubivošću**, molimo Te.

Z Gospodine, oplemeni nas **gostoljubivošću**!

Č7 Milostivi Bože, nama i našim zajednicama načini novo srce, da po nasljedoivanju Gospodina našega Isusa Krista u nama bude izliječeno sve što je ranjeno.

Gospodine, podari **obraćenje** djeci svojoj, molimo Te.

Z Gospodine, podari **obraćenje** djeci svojoj!

Č8 Milostivi Bože, otvori nam oči da prepoznamo da je svo stvorenje Tvoj dar i da darove stvorenja solidarno dijelimo jedni s drugima. Gospodine, umnoži našu **velikodušnost**, molim Te.

Z Gospodine, umnoži našu **velikodušnost**!

VI. MOLITVA GOSPODNJA

Očenaš (*pjevano ili recitirano*)

P Sestre i braćo, u Kristu smo jedno. Pomolimo se Nebeskome Ocu riječima koje nas je Krist naučio:

Z Oče naš,
koji jesi na nebesima,
sveti se Ime Tvoje.
Dođi kraljevstvo Tvoje,
budi volja Tvoja,
kako na Nebu,
tako i na Zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas,
i otpusti nam duge naše,
kako i mi otpuštamo dužnicima svojim.
i ne uvedi nas u napast,
nego izbavi nas od zla. Amen.

Znak mira

P Žitelji otoka Malte iskazali su Pavlu i njegovoj pratnji nesvakidašnje čovjekoljublje, miroljubivost i prijaznost. Darujmo i mi jedni drugima znak mira i dobrohotnosti.

Pjesma

Gdje je ljubav, prijateljstvo, ondje je i Bog!

Sve nas sabra sad u jedno ljubav Krista,
zanos nas i naša radost, nek' je u Njem.
Boga živog mi se bojmo, ljubeći Ga,
a nek' srca naša veže ljubav prava.

Gdje je ljubav, prijateljstvo, ondje je i Bog!

Kad se dakle, sakupljamo mi u jedno,
nek' se više i ne dijele naše misli.
Nek' je konac zlobnim svađam, a i raspram.
U sredini našoj neka bude Krist Bog.

Gdje je ljubav, prijateljstvo, ondje je i Bog!

Skupa s blaženima nama podaj vidjet,
proslavljenim Lice Tvoje, Kriste Bože.
Radost što je neizmjerna, i to prava,
posve vijeke, i kroz vječnost svu bez kraja.

Gdje je ljubav, prijateljstvo, ondje je i Bog!

VII. BLAGOSLOV I OTPUST

P Sabrali smo se kao učenici i nasljedovatelji Isusa Krista. U sebi nosimo čežnju za jačim vezom jedinstva u Kristu. Na završetku ove molitve sjetimo se svoje kršćanske obveze da se svi zajedno molimo i zalažemo za ostvarenje tog zajedničkog cilja.

(Slijedi kraća molitva u šutnji)

P Bog, Otac, pozvao nas je iz tame u svjetlost. On neka nas učini istinskim nositeljima svoga svjetla.

Z Amen.

P Bog, Sin, izbavio nas je svojom predragocjenom krvlju. On neka nam podari snagu da nasljedujemo Njegov primjer i služimo bližnjima.

Z Amen.

P Bog, Duh Sveti, darivatelj je života. On neka nas osnaži da izdržimo sve životne

brodolome i dospijemo do obale spase-
nja.

Z Amen.

P Blagoslovio Vas i od svakoga zla očuvao
Svemogući i Milosrdni Bog, Otac, Sin i
Duh Sveti.

Z Amen.

P Idite u miru.

Z Bogu hvala.

Završna pjesma

**BIBLIJSKA RAZMATRANJA I MOLITVE
ZA OSAM DANA MOLITVENE OSMINE**

PRVI DAN

Pomirenje: odbacivati teret

Dj 27, 18-19. 21

„Budući da nas je oluja silovito udarala, sutradan se riješiš tovara, treći dan svojim rukama izbaciš brodsku opremu. Ni jelo se već dugo nije. Onda usta Pavao posred njih i reče: »Trebalo je, ljudi, poslušati me, ne se otiskivati od Krete, i izbjeći ovu nepogodu i štetu.“

Ps 85

Lk 18, 9-14

Razmišljanje

Kao kršćani iz različitih crkava i tradicija tijekom stoljeća smo, nažalost, nakupili obilnu „prtljagu“ međusobnog nepovjerenja, gorčine i sumnje. Zahvaljujemo Gospodinu na ustanovljenju i rastu ekumenskog pokreta tijekom proteklih stoljeća. Susret s kršćanima iz drugih tradicija i naša zajednička molitva za kršćansko jedinstvo potiču nas na uzajamno praštanje, pomirenje i prihvaćanje. Ne smijemo dopustiti da nas „prtljaga“ naše prošlosti ometa da se

približavamo jedni drugima. Gospodnja je volja da taj teret odložimo, kako bismo se prepustili Bogu!

Molitva

Bože, djelitelju oprostjenja, oslobodi nas bolnih uspomena iz prošlosti, koje su ranile naš zajednički kršćanski život. Vodi nas k pomirenju kako bismo pomoću Duha Svetog mogli nadvladati mržnju s ljubavlju, bijes s nježnošću, a sumnju s povjerenjem. To te molimo u ime tvoga ljubljenog Sina, našeg brata Isusa. Amen.

DRUGI DAN

Prosvjetljenje: tražiti i pokazivati svjetlo Kristovo

Dj 27, 20

„Kako se pak više dana nije pomaljalo ni sunce ni zvijezde, a oluja bjesnjela nemalena, bila je već propala svaka nada da ćemo se spasiti.“

Ps 119, 105-110

Mk 4, 35-41

Razmišljanje

Krist je naše svjetlo i naš vodič. Bez Kristova svjetla i vodstva postajemo dezorijentirani. Kad kršćani izgube Krista iz vida, postaju uplašeni i udaljeni jedni od drugih. Štoviše, mnogi ljudi dobre volje izvan Crkve nisu u stanju vidjeti Kristovo svjetlo jer zbog naših kršćanskih podjela mi odražavamo Kristovo svjetlo manje jasno ili ga, ponekad, potpuno zastremo. Tražeći Kristovo svjetlo, približavamo se jedni drugima i tako jasnije zrcalimo to Svjetlo i postajemo prepoznatljiviji znak Krista, svjetla svijeta.

Molitva

Bože, tvoja riječ je svjetlo naših koraka i bez tebe smo izgubljeni i dezorijentirani. Prosvjetli nas tako da, nadahnuti tvojom riječju, možemo

hoditi tvojim putem. Neka naše crkve žude za tvojom voditeljskom, tješiteljskom i preobražavajućom prisutnošću. Daj nam iskrenosti da možemo prepoznavati situacije kad drugima otežavamo da vide tvoju svjetlost i milost kako bismo dijeliti tvoje svjetlo s drugima. To te molimo u ime tvoga Sina koji nas, svoje sljedbenike, poziva da budemo svjetlo svijetu. Amen.

TREĆI DAN

Nada: prihvatiti Pavlovu poruku

Dj 27, 22. 34

„Sada vas pak opominjem: razvedrite se jer ni živa duša između vas neće stradati, nego samo lađa. Stoga vas molim: založite nešto jer to je za vaš spas. Ta nikome od vas ni vlas s glave neće propasti.“

Ps 27

Mt 11, 28-30

Razmišljanje

Kao kršćani koji pripadaju crkvama i tradicijama koje međusobno nisu u potpunom zajedništvu, često nas obeshrabruje nedostatak napretka prema vidljivom jedinstvu. Doista, neki su se odrekli svake nade i ovo jedinstvo vide kao nedostižni ideal. Drugi čak ne vide jedinstvo kao nužan dio svoje kršćanske vjere. Dok se molimo za dar vidljivog jedinstva, učinimo to nepokolebljivom vjerom, čvrstim strpljenjem i nadom punom očekivanja, uzdajući se u Božju providnost. Jedinstvo je Gospodina molitva za Crkvu i On nas prati na tom putu. Nećemo se izgubiti.

Molitva

Bože milosti, izgubljeni i obeshrabreni, obraćamo se tebi. Učvrsti u nama dar nade da se naše crkve nadaju i zalažu za jedinstvo za koje se tvoj Sin molio uoči svoje muke. To te molimo po Njemu koji živi i kraljuje s tobom i Duhom Svetim u vijeke vjekova. Amen.

ČETVRTI DAN

Povjerenje: ne bojati se, vjerovati

Dj 27, 23-26

„Noćas mi se ukaza anđeo Boga čiji sam i komu služim te reče: ‘Ne boj se, Pavle! Pred cara ti je stati i evo Bog ti daruje sve koji plove s tobom.’ Zato razvedrite se, ljudi! Vjerujem Bogu: bit će kako mi je rečeno. Ali treba da se nasučemo na neki otok.“

Ps 56

Lk 12, 22-34

Razmišljanje

Usred oluje Pavlova hrabrost i nada kontradiktorni su strahu i očaju njegovih suputnika. Naš zajednički poziv da budemo učenici Isusa Krista znači neizbježno biti znak kontradikcije. U svijetu prepunom straha, pozvani smo biti svjedoci nade tako da stavimo svoje povjerenje u Božju providnost punu ljubavi. Kršćansko nam iskustvo pokazuje da i po krivim crtama ravno piše, a znamo da se, usprkos svemu, nećemo utopiti ili biti izgubljeni zato što Božja ljubav ostaje zauvijek.

Molitva

Svemogući Bože, naša osobna patnja čini da vičemo od boli i da se zatvaramo od straha kad osjetimo bolest, tjeskobu ili smrt voljenih osoba. Nauči nas da ti vjerujemo kako bi crkve kojima pripadamo bile znakovi tvoje providnosti. Učini nas pravim učenicima svoga Sina koji nas je naučio slušati tvoju riječ i služiti bližnjima. U povjerenju to molimo u ime tvoga Sina i u snazi Duha Svetoga. Amen.

PETI DAN

Snaga: lomiti kruh za put

Dj 27, 33-36

„Do pred svanuće nutkao je Pavao sve da uzmu hrane: `Četrnaesti je danas dan`, reče, `što bez jela čekate, ništa ne okusivši. Stoga vas molim: založite nešto jer to je za vaš spas. Ta nikome od vas ni vlas s glave neće propasti.` Rekavši to, uze kruh, pred svima zahvali Bogu, razlomi i stade jesti. Svi se razvedre te i oni uzmu hrane.“

Ps 77

Mk 6, 30-44

Razmišljanje

Pavlov poziv na blagovanje poticaj je onima na brodu da se ojačaju za ono što im predstoji. Ovo uzimanje kruha označava promjenu stava jer prelaze iz očaja u hrabrost. Na sličan način Euharistija ili Gospodnja večera osigurava nam hranu za put i preusmjerava nas na život u Bogu. Snažni smo. Lomljenje kruha - u srcu života kršćanske zajednice i štovanja - izgrađuje nas dok se dajemo na kršćansko služenje. Čeznemo za danom kada će svi kršćani moći

sjediti za istim stolom Večere Gospodnje i crpiti snagu iz jednog kruha i jedne čaše.

Molitva

Bože ljubavi, tvoj Sin Isus Krist razlomio je kruh i podijelio je čašu s prijateljima uoči svoje muke. Daj da sve više rastemo u zajedništvu. Slijedeći primjer Pavla i prvih kršćana, daj nam snage da izgradimo mostove suosjećanja, solidarnosti i sklada. U snazi Duha Svetoga, to te molimo u ime tvoga Sina, koji daje svoj život da bismo mogli živjeti. Amen.

ŠESTI DAN

Gostoljubivost: pokazivati nesvakidašnju ljubaznost

Dj 28, 1-2. 7

„Jednom spašeni, doznasmo da se otok zove Malta. Urođenici nam iskazivahu nesvakidašnje čovjekoljublje. Zapališe krijes i okupiše nas oko njega jer je počela kiša i bilo zima. U okolici onoga mjesta bilo je imanje prvaka otoka, imenom Publija. On nas je primio i tri dana uljudno gostio.“

Ps 46

Lk 14, 12-24

Razmišljanje

Nakon trauma i borbe s olujom na moru, gostoljubivost otočana doživljavaju kao neobičnu, nesvakidašnju ljubaznost prema njima, strancima koji su doživjeli brodolom. Takva ljubaznost pokazuje naše zajedničko čovještvo. Evanđelje nas uči da kad se brinemo za one koji su u nevolji iskazujemo ljubav prema samome Kristu (*usp. Mt 25, 40*). Nadalje, kada pokazujemo ljubav prema slabima i protjeranima, svoje srce usklađujemo sa srcem

Božjim u kojem siromašni imaju posebno mjesto. Iskazivati dobrodošlicu drugačijima, bilo da su ljudi drugih kultura ili vjerovanja, doseljenici ili izbjeglice, znači i ljubiti samog Krista i ljubiti kao što Bog ljubi. Kao kršćani, pozvani smo iskoračiti u vjeri i donijeti Božju sveobuhvatnu ljubav, čak i do onih koje nam je teško voljeti.

Molitva

Bože siročadi, udovica i stranaca, usadi u naša srca dubok osjećaj gostoprimstva. Otvori nam oči i srca kad od nas tražiš da te nahranimo, obučemo i posjetimo, kako bi naše crkve po nama sudjelovale u okončanju gladi, žeđi i otuđenosti i pridonijele prevladavanju prepreka koje priječe gostoljublje među ljudima. To molimo u ime tvoga Sina, Isusa, koji je prisutan u najmanjima od naših sestara i braće. Amen.

SEDMI DAN

Obraćenje: mijenjati svoje srce i um

Dj 28, 3-6

„Pavao nakupi naramak granja i baci na krijes kadli zbog vrućine izađe zmija i pripije mu se za ruku. Kad su urođenici vidjeli gdje mu životinja visi o ruci, govorili su među sobom: »Ovaj je čovjek zacijelo ubojica: umakao je moru i Pravda mu ne da živjeti.« Ali on otrese životinju u vatru i ne bî mu ništa; a oni očekivahu da će oteći i umah se srušiti mrtav. Pošto su dugo čekali i vidjeli da mu se ništa neobično nije dogodilo, promijeniše mišljenje te stadoše govoriti da je bog.“

Ps 119, 137-144

Mt 18, 1-6

Razmišljanje

Mještani su shvatili da je njihova prosudba Pavla kao ubojice bila pogrešna, pa su se predomislili. Neobičan događaj sa zmijom omogućio je otočanima da stvari vide na novi način, na način koji bi ih mogao pripremiti da čuju Kristovu poruku kroz Pavla. U potrazi za kršćanskim jedinstvom i pomirbom suočeni

smo s izazovom da preispitamo način na koji shvaćamo druge tradicije i kulture. To zahtijeva neprestano obraćenje Kristu u kojem crkve uče prevladati shvaćanje drugoga kao prijetnje. Kao rezultat obraćenja, naši negativni pogledi na druge će nestati, a mi ćemo se približiti jedinstvu.

Molitva

Svemogući Bože, obraćamo se tebi raskajanih srdaca. U našem iskrenom traganju za tvojom istinom, očisti nas od nepravednih mišljenja o drugima i vodi crkve da rastu u zajedništvu. Pomozi nam da se oslobodimo svojih strahova, i tako bolje razumijemo jedni druge i strance u našoj sredini. To te molimo u ime Pravednika, tvoga ljubljenog Sina, Isusa Krista. Amen.

OSMI DAN

Velikodušnost: primati i davati

Dj 28, 8-10

„A Publijeva je oca uhvatila ognjica i srdobolja pa je ležao. Pavao uđe k njemu, pomoli se, stavi na nj ruke i izliječi ga. Nakon toga su dolazili i drugi koji na otoku bijahu bolesni te ozdravljali. Oni nas mnogim počastima počastiše i na odlasku nam priskrbiše što je potrebno.“

Ps 103, 1-5

Mt 10, 7-8

Razmišljanje

Ova je priča puna davanja i primanja: Pavao je od otočana primio neuobičajenu ljubaznost; Pavao ozdravlja Publijeva oca i druge; izgubivši sve u oluji, njih 276 dobivaju u obilnoj mjeri sve potrepštine kad su odlazili. Kao kršćani pozvani smo na neuobičajenu ljubaznost. Ali da bismo dali, prvo moramo naučiti primati - od Krista i od drugih. Nismo toga svjesni, ali češće smo mi oni koji primaju djela dobrote od ljudi koji se razlikuju od nas. Ta nam djela ukazuju i na velikodušnost i milost ozdravljenja od našeg

Gospodina. Mi koji smo izliječeni od Gospodina odgovorni smo za prenošenje dara kojeg smo primili.

Molitva

Bože, darivatelju života, zahvaljujemo ti na daru tvoje sućutne ljubavi koja nas umiruje i ojačava. Molimo da naše crkve budu uvijek otvorene za primanje darova jedni od drugih. Daj nam duh velikodušnosti prema svima dok zajedno hodimo na putu kršćanskog jedinstva. To te molimo u ime tvoga Sina koji kraljuje s tobom i Duhom Svetim. Amen.

EKUMENSKA SITUACIJA NA MALTI

Malta, otok u Sredozemnom moru, primio je kršćansku vjeru naporima apostola Pavla, pošto je tamo završio nakon brodoloma tijekom putovanja u Rim. U Djelima apostolskim (Dj 27 - 28) čitamo detaljnu pripovijest koja opisuje strašnu oluju na moru, „providonosni“ brodolom i dobrodošlicu koju su 276 osobe primile, nakon što su se sve spasile i doplutale do obale. Pavlova služba liječenja na Malti također je ukratko opisana u istom tekstu Novoga zavjeta.

Tijekom duge i teške povijesti, Maltom su vladale razne sile: Kartažani, Rimljani, Bizantinci, Arapi, Normani, Nijemci, kraljevstvo Aragon, vitezovi Reda svetog Ivana, Francuzi i Britanci. Malta je postala neovisna nacija unutar Britanskog *Commonwealtha* 1964. godine, a 2004. pridružila se Europskoj uniji. Kršćanska je vjera duboko ukorijenjena u kulturi stanovnika Malte i njenog sestrinskog otoka Gozo. Od oko 430000 stanovnika prevladavaju rimokatolici, no postoje i važne skupine kršćana koje pripadaju drugim tradicijama. Ekumenizam nije novo iskustvo lokalnom

stanovništvu. Budući da se Malta nalazi na sjecištu civilizacija, religija, trgovine i migracija, narod Malte oduvijek je bio otvoren za druge i izrazito gostoljubiv. Malteški narod je svjestan toga da uvažavanje različitosti vodi prema uzajamnom poštovanju i priznanju blaga koje se nalazi u različitim crkvama.

Prva stalna i brojčano značajna prisutnost članova iz drugih crkava datira iz prve polovice 19. stoljeća. Snažna vojna i pomorska prisutnost britanskih vojnika i pratećih pastora na kraju je dovela do izgradnje prigodnih mjesta za bogoslužje članova Škotske crkve (St. Andrew's Scots' Church, utemeljena 1824., dovršena 1857.), Anglikanske crkve (St Paul's Pro-Cathedral utemeljena 1839., dovršena 1844.) i metodističke crkve (dovršena 1883). Krimski rat i otvaranje Sueskog kanala pretvorili su Maltu u stratešku pomorsku bazu, kao i u središte trgovine i važno brodogradilište.

Grčku pravoslavnu zajednicu osnovali su 1816. Grci i Ciprani koji su živjeli na Malti. Od 1990-ih došlo je do eksponencijalnog rasta pripadnika različitih pravoslavnih crkava. Veći-

na zajednice se sastoji od istočnih Europljana koji su se nastanili na Malti kako bi našli posao. To uključuje srpske i ruske pravoslavce, kao i rumunjske i bugarske pravoslavce.

Istovremeno, znatan broj orijentalnih pravoslavnih vjernika, posebno iz Egipta, Etiopije i Eritreje, našlo je utočište na Malti, nakon što su napustili svoje zemlje zbog progona.

Isto se može reći i za male skupine pravoslavnih kršćana s Bliskog Istoka, posebno iz Sirije i Iraka.

Ovaj široki kaleidoskop kršćanskih crkava doista čini ekumenski pejzaž živopisnim.

Prvi ekumenski susreti na Malti bili su sredinom 1960-ih, kada se mala skupina rimokatoličkih svećenika redovito susretala s kapeanima britanskih snaga stacioniranih na Malti. Razgovarali su o stvarima od zajedničkog interesa i molili se zajedno.

Suradnja između malteških bibličara i klera iz različitih kršćanskih tradicija bila je također česta i plodonosna.

Poznato je da su se mnogi od tih ekumenskih susreta temeljili na duboko ukorijenjenim pri-

jateljskim odnosima. Malteško biblijsko društvo surađivalo je sa svećenstvom iz različitih kršćanskih zajednica.

Prva formalna ekumenska bogoslužja na Malti održana su kasnih 60-ih i u ranim 70-ima. Nadalje, na Malti su održani prvi sastanci ARCIC-a i luteransko-katoličkog dijaloga. U listopadu 1977. katolički nadbiskup Malte, preuzvišeni Joseph Mercieca, osnovao je Biskupijsku ekumensku komisiju. Zadaća komisije bila je poticanje na molitvu za kršćansko jedinstvo te promicanje katoličke svijesti i razumijevanja prisutnosti drugih kršćanskih zajednica.

Otac Maurice Eminyan, isusovac, osnovao je 1995. Malteško ekumensko vijeće koje se danas naziva "Kršćani zajedno na Malti". Vijeće uključuje predstavnike različitih crkava. Sastaje se svaka dva mjeseca kako bi razgovarali o ekumenskim pitanjima, organizirali javne rasprave i, u suradnji s Biskupijskom ekumenskom komisijom, doradili sadržaje i logističke aranžmane ekumenskih bogoslužja. Glavno ekumensko bogoslužje održava se u siječnju, tijekom Molitvene osmine za jedinstvo kršćana,

a drugo u danima prije ili poslije blagdana Du-hova.

Članovi Kršćana zajedno na Malti su Rimokatolička crkva, Engleska crkva, Škotska crkva, Metodistička crkva, Evangeličko-luteranska crkva, Grčka pravoslavna crkva, Srpska pravoslavna crkva, Ruska pravoslavna crkva, Rumunjska pravoslavna crkva, Bugarska pravoslavna crkva i Koptska pravoslavna crkva. Adventisti sedmog dana su također dio Vijeća.

Na Malti ekumenski odnosi napreduju. Odnos obilježava duboko poštovanje i autentična suradnja. Rimokatolička crkva na Malti pružila je značajnu pomoć različitim pravoslavnim crkvama u pronalaženju pogodnih mjesta za bogoslužja. Slično tome, rimokatolička biskupija Gozo otvorila je svoja vrata za pružanje mjesta za bogoslužja anglikancima i drugim kršćanima iz reformacije.

Uz uobičajene ekumenske službe, druge redovite ekumenske aktivnosti na Malti uključuju sljedeće:

- zajednički projekt *diakonije*, lokalno ili u inozemstvu, koji prima financijsku potporu iz svih kršćanskih zajednica;

- Božićni festival *Devet lekcija* u anglikanskoj prokatedrali svetog Pavla u Valletti koji uključuje sudjelovanje ekumenskih partnera;

- ekumenski prijem kod katoličkog nadbiskupa Malte tijekom Molitvene osmine za jedinstvo kršćana;

- zajedničke inicijative, poput posjeta bolesnim i starijim osobama, prigodnog pjevanja pjesama te događanja povodom Svjetskog dana molitve za stvorenja;

- uzajamno sudjelovanje kršćanskih vođa na Malti na posebnim blagdanima zaštitnika pojedinih zajednica

- suradnja sa crkvom sv. Andrije (Škotska crkva), u podršci *Banci hrane*;

- „Mreža svjetionika“ koja mjesečno okuplja kršćane na molitvu i slavljenje;

- službenici iz različitih kršćanskih tradicija surađuju u poučavanju u sklopu Nagrade za više obrazovanje o ekumenizmu koju organizira Biskupijsko ekumensko vijeće u suradnji s Institutom za pastoralnu formaciju nadbiskupije Malta;

- predsjednik Republike Malte svake godine poziva crkvene vođe na okrugli stol i božićni obrok, nekoliko dana prije Božića.

Ekumenska suradnja na različitim razinama bila je ključna u promicanju jedinstva kršćana na Malti. Ekumenska klima na Malti doista je pozitivna i može poslužiti kao mikrokozmos ekumenskog dijaloga na univerzalnoj razini.²

---

² Tekst je objavljen u ovlasti i odgovornosti kršćana na Malti koji su sastavili materijale za svjetsku Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2020. godine.

BIBLIJSKE TEME MOLITVENE OSMINE

<i>Godina</i>	<i>Tema</i>	<i>Biblijsko mjesto</i>	<i>Pripremna skupina za molitveni materijal</i>	<i>Mjesto (i zemlja) održavanja pripremnog skupa</i>
1968.	NA HVALU SLAVE NJEGOVE	Ef 1,14		
1969.	NA SLOBODU POZVANI	Gal 5,13		<i>Rim (Italija)</i>
1970.	BOŽJI SMO SURADNICI	1 Kor 3,9		<i>Niederaltaich (SR Njemačka)</i>
1971.	ZAJEDNIŠTVO DUHA SVETOGA	2 Kor 13,13		
1972.	ZAPOVIJED VAM NOVU DAJEM	Iv 13,34		<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1973.	GOSPODINE, NAUČI NAS MOLITI	Lk 11,1		<i>Opatija Montserrat (Španjolska)</i>
1974.	I SVAKI ĆE JEZIK PRIZNATI: ISUS KRIST JEST GOSPODIN!	Fil 2, 113		<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1975.	VOLJA OČEVA: UGLAVITI U KRISTU SVE	Ef 1,3-10	<i>Skupina iz Australije</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1976.	BIT ĆEMO NJEMU SLIČNI, POZVANI POSTATI ŠTO JESMO	1 Iv 3,2	<i>Skupina Karipske konferencije crkava</i>	<i>Rim (Italija)</i>

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2020.

1977.	ZAJEDNO USTRAJATI U NADI	Rim 5,1-5	Skupina iz Libanona, usred gra- đanskog rata	Ženeva (Švicarska)
1978.	VIŠE NISTE TUĐINCI	Ef 2,13-22	Ekumenska skupina iz Manchestera, (Engleska)	
1979.	SLUŽITE JEDNI DRUGIMA NA SLAVU BOŽJU	1 Pt 4,7-11	Iz Argentine	Ženeva (Švicarska)
1980.	DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE!	Mt 6,10	Ekumenska skupina iz Berlina (DR Njemačka)	Milano (Italija)
1981.	JEDAN DUH – RAZLIČITI DAROVI – JEDNO TIJELO	1 Kor 12,3b-13	Iz Graymoor Fathers, USA	Ženeva (Švicarska)
1982.	DA SVI NAĐU SVOJ DOM U TEBI, GOSPODINE	Psalam 84(83)	Iz Kenije	Milano (Italija)
1983.	ISUS KRIST – ŽIVOT SVIJETA	1 Iv 1,1-4	Ekumenska skupina iz Irske	Céligny (Bossey), (Švicarska)
1984.	POZIV NA JEDINSTVO PO KRIŽU NAŠEGA GOSPODINA	1 Kor 2,2 i Kol 1, 20		Venecija (Italija)
1985.	IZ SMRTI U ŽIVOT S KRISTOM	Ef 2,4-7	Iz Jamajke (Jamaica)	Grandchamp (Švicarska)

Biblijske teme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

1986.	BIT ĆETE MI SVJEDOCI	Dj 1,6-8	<i>Iz Jugoslavije (Slovenija)</i>	<i>(Jugoslavija)</i>
1987.	SJEDINJENI U KRISTU – NOVO STVORENJE	2 Kor 5,17-6,4a	<i>Iz Engleske</i>	<i>Taizé (Francuska)</i>
1988.	LJUBAV BOŽJA IZGONI STRAH	1 Iv 4,18	<i>Iz Italije</i>	<i>Pinerolo (Italija)</i>
1989.	IZGRAĐIVATI ZAJEDNIŠTVO: JEDNO TIJELO U KRISTU	Rim 12,5-6a	<i>Iz Kanade</i>	<i>Whaley Bridge (Engleska)</i>
1990.	DA SVI BUDU JEDNO, DA SVIJET UZVJERUJE	Iv 17	<i>Iz Španjolske</i>	<i>Madrid, (Španjolska)</i>
1991.	HVALITE GOSPODINA, SVI PUCI!	Psalam 117(116) i Rim 15,5-13	<i>Iz Njemačke</i>	<i>Rotenburg an der Fulda (SR Njem.)</i>
1992.	JA SAM S VAMA U SVE DANE... POĐITE DAKLE	Mt 28,16-20	<i>Iz Belgije</i>	<i>Bruges (Belgija)</i>
1993.	RAĐATI PLODOVIMA DUHA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA	Gal 5,22-23	<i>Iz Zaira</i>	<i>Zürich (Švicarska)</i>
1994.	KUĆA BOŽJA: POZVANI BITI JEDNO SRCE I JEDNA DUŠA	Dj 4,23-37	<i>Iz Irske</i>	<i>Dublin (Republika Irska)</i>
1995.	KOINONIA: ZAJEDNIŠTVO S BOGOM	Iv 15,1-17	<i>Vjera i Ustrojstvo</i>	<i>Bristol (Engleska)</i>

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2020.

	I JEDNIH S DRUGIMA			
1996.	EVO, NA VRATIMA STOJIM I KUCAM	Otkr 3,14-22	<i>Iz Portugala</i>	<i>Lisabon (Portugal)</i>
1997.	UMJESTOKRISTA ZAKLINJEMO: DAJTE, POMIRITE SE S BOGOM!	2 Kor 5,20	<i>Nordijsko ekumensko vijeće</i>	<i>Stockholm (Švedska)</i>
1998.	DUH POTPOMAŽE NAŠU NEMOĆ	Rim 8,14-27	<i>Iz Francuske</i>	<i>Pariz (Francuska)</i>
1999.	ON ĆE PREBIVATI S NJIMA: ONI ĆE BITI NAROD NJEBOV, A ON ĆE BITI BOG S NJIMA.	Otkr 21,1-7	<i>Iz Malezije</i>	<i>Samostan Bose (Italija)</i>
2000.	BLAGOSLOVLJEN BOG, KOJI NAS BLAGOSLOVI U KRISTU	Ef 1,3-14	<i>Srednjoistoč no Vijeće crkava</i>	<i>La Verna (Italija)</i>
2001.	JA SAM PUT I ISTINA I ŽIVOT	Iv 14,1-6	<i>Iz Rumunjske</i>	<i>Vulcan (Rumunjska)</i>
2002.	U TEBI JE IZVOR ŽIVOTNI	Ps 36,5-9	<i>CEEC³ i CEC⁴</i>	<i>Augsburg (Njemačka)</i>

³ Vijeće europskih biskupskih konferencija.

⁴ Konferencija europskih crkava.

Biblijske teme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

2003.	IMAMO OVO BLAGO U GLINENIM POSUDAMA	2 Kor 4,4-18	<i>Iz Argentine</i>	<i>Los Rubios (Španjolska)</i>
2004.	MIR VAM SVOJ DAJEM	Iv 14,23-31	<i>Iz Aleppa (Sirija)</i>	<i>Palermo (Sicilija)</i>
2005.	KRIST, JEDINI TEMELJ CRKVE	1 Kor 3,1-23	<i>Iz Slovačke</i>	<i>Piestaňy (Slovačka)</i>
2006.	JER GDJE SU DVOJICA ILI TROJICA SABRANA U MO- JE IME, TU SAM I JA MEĐU NJIMA	Mt 18,18-20	<i>Iz Irske</i>	<i>Prosperous, Co. Kildare (Irska)</i>
2007.	GLUHIMA DAJE ČUTI, NIJEMIMA GOVORITI!	Mk 7,31-37	<i>Iz Južne Afrike</i>	<i>Faverges (Francuska)</i>
2008.	MOLITE BEZ PRESTANKA	1 Sol 5,(12a) 13b-18	<i>Iz Sjedinjenih amer. država</i>	<i>Graymoor Garrison (SAD)</i>
2009.	DA BUDU KAO JEDNO U TVOJOJ RUCI	Ez 37,15- 19.22- 23.24b	<i>Iz Koreje</i>	<i>Marseilles (Francuska)</i>
2010.	VI STE TOMU SVJEDOCI	Lk 24	<i>Iz Škotske</i>	<i>Glasgow (Škotska)</i>
2011.	BIJAHU POSTOJANI U NAUKU APO- STOLSKOM, U ZA- JEDNIŠTVU, LO- MLJENJU KRUHA I MOLITVAMA	Dj 2, 42-47	<i>Iz Jeruzalema</i>	<i>Saydnaya (Sirija)</i>
2012.	SVI ĆEMO SE IZ- MIJENITI POBJE-	1 Kor 15,51-58	<i>Iz Poljske</i>	<i>Varšava (Poljska)</i>

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2020.

	DOM GOSPODI- NA NAŠEGA ISUSA KRISTA			
2013.	S ČIME ĆU DOĆI PRED GOSPODINA	Mih 6,6-8	<i>Iz Indije</i>	<i>Bangalore (Indija)</i>
2014.	ZAR JE KRIST RAZDJELJEN?	1 Kor 1,1-17	<i>Iz Kanade</i>	<i>„Villa Saint Martin“, Pierrefonds</i>
2015.	KAŽE JOJ ISUS: DAJ MI PITI!	Iv 4,1-42	<i>Iz Brazila</i>	<i>São Paulo</i>
2016.	POZVANI NAVIJEŠTATI SILNA DJELA GOSPODNJA	Usp. 1 Pt 2,9-10	<i>Iz Latvije</i>	<i>Riga</i>
2017.	POMIRENJE - LJUBAV NAS KRISTOVA OBUZIMA	Usp. 2 Kor 5,14-20	<i>Iz Njemačke</i>	
2018.	DESNICA TVOJA, GOSPODINE, SNAGOM SE PRODIČI	Izl 5,1-21	<i>Karibi</i>	<i>Nassau (Bahami)</i>
2019.	TEŽI ZA SAMOM PRAVDOM	Pnz <i>16,11-20</i>	<i>Indonezija</i>	<i>Jakarta</i>
2020.	ISKAZIVAHU NAM NESVAKIDAŠNJE ČOVJEKOLJUBLJE	Dj 27,18- 28,10	<i>Malta</i>	<i>Tal-Virtu Rabat</i>

KLJUČNI DATUMI IZ POVIJESTI MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

- Oko 1740. U Škotskoj se pojavljuje pentekostalni pokret, povezan sa Sjevernom Amerikom, čiji je poziv na obnovu vjere uključivao molitve za sve crkve i sa svim crkvama.
- 1820. Vlč. James Haldane Stewart objavljuje *Naznake za sveopće jedinstvo kršćana u obliku izljeva Duha – Hints for the Outpouring of the Spirit*.
- 1840. Vlč. Ignatius Spencer, obraćenik na katoličanstvo, predlaže *Savez molitve za jedinstvo*.
- 1867. Prva Konferencija anglikanskih biskupa u Lambethu u Uvodu završne Rezolucije naglašava potrebu molitve za jedinstvo.
- 1894. Papa Lav XIII. potiče praksu *Molitvene osmine za jedinstvo* u okviru blagdana Duhova (Pedesetnice).
- 1908. Prvo održavanje molitvene *Osmine za jedinstvo Crkve* u siječanjskom terminu i na današnji način, na poticaj vlč. Paula Wattsona, koji je potom prihvatio puno sakramentalno zajedništvo u Katoličkoj crkvi.
- 1926. Pokret *Vjera i ustrojstvo* počinje objavljivati *Prijedloge za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana* u terminu uoči Duhova.

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2020.

- 1935. U Francuskoj se katolički svećenik Paul Couturier zauzima za *Sveopći tjedan molitve za jedinstvo kršćana* baziran na zajedničkoj molitvi za "jedinstvo kakvo Krist želi, sredstvima kojima On želi".
- 1941. Odbor *Vjera i ustrojstvo* premješta termin na siječanski, kako bi se podudarao s ranijom katoličkom inicijativom, da bi kršćani obiju grana mogli moliti u isto vrijeme godine.
- 1958. Ekumenski centar *Kršćansko jedinstvo* iz Liona u Francuskoj započinje pripravu materijala za *Tjedan molitve* u suradnji s Povjerenstvom *Vjera i ustrojstvo* Ekumenskog vijeća crkava.
- Papa Pavao VI. i Patrijarh Atenagora I. u Jeruzalemu, mole zajedno Isusovu molitvu "da svi budu jedno" (Iv 17, 21).
- 1964. *Dekret o ekumenizmu* Drugoga vatikanskog sabora ističe da je molitva duša ekumenskoga pokreta i potiče obilježavanje *Tjedna molitve za jedinstvo*.
- 1966. Povjerenstvo *Vjera i ustrojstvo* Ekumenskog vijeća crkava i *Tajništvo za jedinstvo kršćana* (danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*) odlučuju zajedno pripravljati službeni tekst za *Molitvenu osminu*.
- 1968. Prva puta je molitva za jedinstvo slavljena na temelju teksta kojeg su zajednički pripremili *Vjera i*

ustrojstvo i Tajništvo za promicanje jedinstva kršćana (danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*).

- 1975. Prvi puta se molitva za jedinstvo slavi na temelju nacrtu teksta kojeg je pripremila jedna lokalna ekumenska skupina: početni nacrt te je godine načinila ekumenska skupina iz Australije.

- 1988. Materijali za *Molitvenu osminu za jedinstvo* korišteni su na uvodnom bogoslužju prigodom osnutka *Kršćanskog saveza Malezije*, tijela koje povezuje veće kršćanske skupine u toj zemlji.

- 1994. Tekst za 1996. godinu pripremljen je u suradnji s laičkim ekumenskim Udrugama kršćanske mladeži: Kršćanskom udrugom muške mladeži (YMCA) i Kršćanskom udrugom ženske mladeži (YWCA).

- 2004. *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana* (Katolička crkva) i Povjerenstvo *Vjera i ustrojstvo* Ekumenskog vijeća crkava (WCC) postižu sporazum koji veoma koristi jačanju suradnje, da će materijal za *Molitvenu osminu za jedinstvo* u engleskoj i francuskoj inačici biti zajednički i pripreman i objavljivan.

- 2008. U cijelom svijetu je obilježena stoljetnica *Molitvene osmine za jedinstvo kršćana*.

- 2010. U Edinburgu i drugdje u svijetu obilježena stoljetnica Misijske konferencije, koju se uzima kao početak modernog ekumenskog pokreta.

ZNAČAJNIJI DATUMI IZ NAŠE EKUMENSKE I MEĐURELIGIJSKO-DIJALOŠKE BAŠTINE

•1617.-1683. U Hrvatskoj i drugim europskim zemljama živi i djeluje svećenik Juraj Križanić, erudita, koji zalažući se za pomirenje i sjedinjenje katolika i pravoslavnih na za ono vrijeme neuobičajeno tolerantan način postaje rani preteča suvremenog ekumenizma.

•1815.-1905. U Hrvatskoj živi i djeluje Josip Juraj Strossmayer, biskup đakovački ili bosanski i srijemski, preteča suvremenog ekumenizma, čije je zalaganje za pomirenje i jedinstvo crkava vidljivo i iz posvetnog natpisa iznad glavnih ulaznih vrata katedrale-bazilike koju je podigao u Đakovu: *"Slavi Božjoj, jedinstvu crkava, slogi i ljubavi naroda svoga"*.

•1851. Mariborski biskup Anton Martin Slomšek utemeljio *"Bratovštinu sv. Ćirila i Metoda"* s namjerom promicanja *"ćirilometodskog pokreta"* i molitve za sjedinjenje pravoslavnih i katolika na hrvatskom i slovenskom prostoru.

•1896. U Zagrebu počinje izlaziti časopis *"'Balkan' – jedinstvu i bratskoj slozi"* kojega je pokrenuo *"papinski komesar"* za uniju na Balkanu sarajevski nadbiskup Josip Stadler i kojemu je glavni urednik sveučilišni profesor A. Breščenski, a suradnici su među ostalim ljubljanski biskup A. B. Jeglič, križevački vladika J. Drohobeczky i A. Jagatić (časopis prestaje izlaziti 1903.).

•1924. Generalni vikar zagrebačke nadbiskupije, Dominik Premuš, tekstom „*Svjetska molitvena oktava*“, objavljenom u *Katoličkom listu*, br. 2 od 10. siječnja 1924., godište 75/1924., na str. 24., poziva na sudjelovanje u molitvi za jedinstvo tijekom Svjetske molitvene osmine, uz preporuku nadbiskupa Antuna Bauera i biskupa Dionizija Njaradija.

•1927. U kronici osječkog kapucinskog samostana zabilježeno da je u samostanskoj crkvi održana "*svjetska oktava molitvena pro unione omnium catholicorum et acatholicorum*", sukladno tadašnjim crkvenim zakonima i običajima (monokonfesionalne naravi).

•1962. Hrvatski benediktinac Martin Kirigin u časopisu "*Služba Božja*" (br. 4) objavljuje članak "*Što je irenizam?*" u kojemu potiče na zaživljavanje ekumenizma na našim prostorima.

•1964. Peteročlano izaslanstvo bogoslova, studenata *Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu*, posjećuje 15.-17. veljače *Pravoslavni bogoslovski Fakultet u Beogradu*, i također, uzvratno, peteročlano izaslanstvo studenata *Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta U Beogradu* posjećuje 8.-9. ožujka zagrebačku bogosloviju i *Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu*.

•1964. Đakovački biskup mons. Stjepan Bäuerlein osniva *Dijecezanski odbor za sjedinjenje crkava*, u čijem su sastavu predsjednikom Rudolf Šverer, tajnik Ćiril Kos i još četiri člana.

- 1966. Zadnjeg dana Molitvene osmine, 25. siječnja, biskup Frane Franić, u splitskoj katedrali održao ekumensku molitvu za jedinstvo s predstavnicima Srpske pravoslavne crkve u Dalmaciji.

- 1966. Izlazi prvi broj ekumenskog biltena "*Poslušni Duhu*".

- 1967. u Zagrebu objavljen hrvatski prijevod "*Ekumenskog direktorija*".

- 1967. Biskupska Konferencija osniva "*Biskupsku komisiju za ekumenizam*", na čelu s kardinalom Franjom Šeperom kao predsjednikom i prof. dr. sc. Tomislavom Šagi-Bunićem kao tajnikom, koja je 1970. preimenovana u "*Vijeće za ekumenizam BKJ*".

- 1967. Susret kardinala Franje Šepera i vrhovnog starješine muslimana u SFRJ reis-ul-uleme Hadži Sulejmana ef. Kemura, 14. rujna, u Zagrebu.

- 1968. Susret najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Šeperom i patrijarhom Germanom, 26. lipnja u Srijemskim Karlovcima.

- 1968. U kapucinskoj crkvi u Osijeku se počinju organizirati ekumenske molitve i susreti svećenika i vjernika različitih kršćanskih crkava i zajednica grada i okolice (multikonfesionalne i interkonfesionalne naravi).

- 1974. Biskupska konferencija upućuje *"Pastirski poziv svim članovima Katoličke crkve u Jugoslaviji na oživljavanje ekumenskog Duha i nastojanja"*.
- 1974. Na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu* osnovana katedra ekumenske teologije.
- 1974. U Mariboru se od 23. do 26. rujna održao Prvi od kasnijih osam *Međufakultetskih ekumenskih simpozija*, na kojima su svake druge godine sudjelovali *Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu*, *Teološka fakulteta iz Ljubljane* i *Pravoslavni bogoslovski fakultet u Beograd (KBF u Zagrebu nije sudjelovao na devetom, zadnjem simpoziju)*.
- 1975. Na proslavi Dana *Pravoslavnog bogoslovske fakulteta u Beogradu* sudjelovali i izaslanici *Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu*.
- 1975. U Beogradu se, povodom pedesete obljetnice postojanja beogradske nadbiskupije, 22. studenog 1975. susreću zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić i srpski patrijarh German.
- 1984. Biskupska konferencija objavljuje dokument *"Pastoralne upute o brakovima među kršćanima različitih vjeroispovijesti"*.
- 1984. U Zagrebu, u kontekstu pripreve za Nacionalni Euharistijski kongres, započinje prakticiranje Molitvene osmine na način postaja u crkvama i bogoslužnim prostorima u gradu nazočnih konfesija: Kato-

ličke, Pravoslavne, Evangeličke i Baptističke. Ono se, uz povremena odstupanja u pogledu crkava sudionica, ustalio sve do danas.

- 1985. Povodom 1100. obljetnice smrti sv. Metoda Biskupska konferencija objavljuje dokument "*Sveti Metod – apostol i učitelj Slavena*".

- 1985. U Zagrebu održan 14. interkonfesionalni susret redovnica Katoličke crkve, te pravoslavnih, evangeličkih i reformiranih crkava.

- 1985. Fakultetsko vijeće Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, na sjednici 14. prosinca, ustanovljuje *Institut za ekumensku teologiju i dijalog*.

- 1985. Susret kardinala Franje Kuharića sa srpskim patrijarhom Germanom 25. svibnja, povodom 200. obljetnice pravoslavne crkve u Karlovcu.

- 1987. Kardinal Kuharić 16. veljače posjećuje srpskog patrijarha Germana u Beogradu, a navodi se da je to bio njihov sedmi međusobni susret.

- 1991. Susreti najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, prvo 7. svibnja u Srijemskim Karlovcima, a potom i 24. kolovoza u Slavonskom Brodu.

- 1992. Susret najviših crkvenih izaslanstva predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, 23. rujna, u Ekumenskom institutu u Bosseyu kraj Ženeve.

- 1992. Ekumenski i međureligijski susret izaslanstva predvođenih vrhbosanskim nadbiskupom Vinkom Puljićem, srpskim patrijarhom Pavlom i reis-ul-ulemom hadži efendijom Jakubom Selimoskim, 24.-26. studenog, u Ermatingenu i Zürichu.
- 1994. Susret kardinala Franje Kuharića i nadbiskupa vrhbosanskog Vinka Puljića sa srpskim patrijarhom Pavlom i ruskim patrijarhom Aleksejem II., 17. svibnja 1994., u Sarajevu.
- 1997. U Zagrebu je 23. siječnja održan prvi Susret visokih predstavnika crkava u Hrvatskoj, na kojem je među ostalim osnovan *“Ekumenski koordinacijski odbor crkava u Hrvatskoj”* (EKOCUH) kao interkonfesionalno radno tijelo u kojem surađuju Katolička, Srpska Pravoslavna, Evangelička, Reformirana, Baptistička i Evanđeoska crkva.
- 1998. Prvi poratni susret Komisija za dijalog Hrvatske biskupske konferencije i Svetog arhijerejskog sabora Srpske pravoslavne crkve, 18. studenog, u Zagrebu.
- 2001. U Zagrebu, 5. veljače, održan prvi od ukupno pet do danas održanih multilateralnih međureligijskih susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, na kojima uz visoke predstavnike kršćanskih crkava u Hrvatskoj sudjeluju i predstavnici židovske i islamske vjerske zajednice.

- 2006. Obnovljena dugogodišnja praksa uzajamnog pohađanja izaslanstava Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Beogradu povodom Dana Fakulteta.

- 2006./2007. U Zagrebu se održava *Europski susret mladih* kao postaja “Hodočašća povjerenja na zemlji”, kojega je pokrenula ekumenska zajednica iz Taizéa.

- 2007./2008. Odlukama nadležnih fakultetskih vlasti na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu* i na *Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu Univerziteta u Beogradu* pojedine teološke kolegije na oba fakulteta započinju zajedno predavati katolički i pravoslavni profesori.

- 2014. U Mariboru, od 16. do 18. listopada, uz sudjelovanje i *Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, održan „Međunarodni ekumenski simpozij *Teologija u dijalogu*“, povodom 40. godišnjice prvog međufakultetskog ekumenskog simpozija 1974. godine.

- 2019. U Požegi se 17. siječnja susreću katolički biskupi, predstavnici Hrvatske biskupske konferencije i episkopi Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj.⁵

---

⁵ Valja imati u vidu da kod popisa ove naravi nije moguće pobrojiti niti sva niti najznačajnija zbivanja i da je riječ o izboru kod kojega je nemoguće izbjeći nepotpunost i subjektivnost (*fusnota: Jure Zečević*).

EKUMENSKI POTICAJI

***

„...Od prvih godina svoga klerikata gajio sam u sebi gotovo urođenu želju da vidim jedinstvo svih Kristovih crkava. Odvajanje Zapada od Istoka, Juga od Sjevera u vjerskim pitanjima nikada nisam mogao ravnodušno podnositi. Živo sam želio upoznati uzrok tako brojnih i tako velikih raskola i razmotriti da li bi se mogao pronaći kakav put da se sve Kristove crkve združe u pravo staro jedinstvo, pa sam gorio od želje da to vidim. Mučila me je unutarinja duševna bol zbog tolikih razdora među onima koji ispovijedaju Kristovu vjeru, zbog ljute mržnje koja se raspalila među najglasovitijim crkvama i zbog sramotno razderane i rasparane Kristove tunike. Ta me bol i prekomjerna žalost neobično satirala i iz dana u dan satire me sve više...“

Marko Antun de Dominis, 1616.

***

„Mnogostruki oblici ekumenske suradnje već su se potvrdili. Vjerni molitvi Kristovoj »Da svi budu jedno. Kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu, te svijet uzvjeruje da si me Ti poslao« (Iv 17, 21), ipak ne smijemo ostati

pri sadašnjem stanju. Svjesni svoje krivnje i spremni na obraćenje moramo nastojati prevladati podjele koje postoje među nama, da bismo zajednički vjerodostojno navijestali poruku evanđelja među narodima.“

Ekumenska povelja. Smjernice za rast suradnje među crkvama u Europi, 22. travnja 2001.

***

„U božićnom ozračju, pred početak svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, posvjedočili smo zajedničku vjeru u istoga Gospodina Isusa Krista koji ”sebe dade za nas” (Tit 2, 14), izrazili jedni drugima poštovanje, podijelili radosti i nade, poteškoće i probleme zajednica koje predvodimo.“

Katolički biskupi, predstavnici Hrvatske biskupske konferencije i episkopi Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj u Požegi 17. siječnja 2019.

***

„Ekumenski put svih još uvijek podijeljenih kršćanskih crkvi, bitna potreba naše vjere, uvjet koji proizlazi iz činjenice da smo Kristovi učenici, to je nepovratan put a ne neka opcija.“

Papa Franjo, 19. siječnja 2019.

SADRŽAJ

Temeljni biblijski tekst Osmine za 2020. godinu	5
Organizatorima <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i>	9
Uvod u temu za 2020. godinu	13
Priprema materijala za <i>Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2020.</i>	19
Slavlje Božje riječi	22
Red slavlja Božje riječi	23
Biblijska razmatranja i molitve za <i>Osam dana</i>	46
Ekumenska situacija na Malti	62
Biblijske teme <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i>	69
Ključni datumi iz povijesti svjetske <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i>	75
Značajniji datumi iz naše ekumenske i međureligijsko-dijaloške baštine	78
Ekumenski poticaji	85
Sadržaj	87

